

Štednjom energije do novih radnih mesta

O energetskej efikasnosti i govori suosnivač i predsednik EIC TESLIANUM Mirjana Prljević...

Centar TESLIANUM osnovan je 2013. godine sa ciljem da unapredi oblast energetske efikasnosti u Srbiji i regionu Zapadnog Balkana. Osnivači imaju prioritetan cilj podršku vladama pomenutog regiona, prvenstveno Srbije, da umrežavanjem zdravih snaga dijaspore i matice uvedu inovativna rešenja u pomenuti domen, te strateški povežu sve snage iz višeslojnih struktura vlasti - međunarodne, nacionalne, regionalne i lokalne. Kroz jasan sistem organizacione strukture koja obuhvata sedam HUB-ova, strateška pozicija EICT kao facilitatora u odnosu na različite stakeholdere - država sa nadležnim ministarstvima, univerziteti i istraživačko - razvojni centri, velika preduzeća, mala i srednja preduzeća, lokalne samouprave i organizacije civilnog društva - TESLIANUM uspostavlja

INFO IEA ZA EE

Mirjana Prljević je učestvovala prošlog meseca na glavnom dvodnevnom workshopu Međunarodne Agencije za energetiku i tom prilikom pružila aktivan doprinos definisanju svetske strategije za unapređenje energetske efikasnosti. Naglašava činjenicu da je IEA odlučila da od januara 2016. godine dodeli poseban Unit/Jedinicu energetskej efikasnosti, koja će od sada imati isti strateški tretman kao što su do sada imali uglj, nafta i gas.

sistem zlatnog pravila upravljanja održivog razvoja 3K: „komunikacija, koordinacija, kooperacija”.

- Strateškim osmišljavanjem projektnih aktivnosti, uz značajnu podršku strateških partnera, na putu smo uspostavljanja integralnog pristupa rešavanju svih vrsta izazova u oblasti energetske efikasnosti i održivog razvoja uz korišćenje obnovljivih izvora energije, novih softverskih rešenja, novih konceptualnih rešenja, i drugo. Osnovne vrednosti centra TESLIANUM su: Težnja za energetskom efikasnošću, Istraživanje zarad razvoja, Environmentalism - naučni pokret za očuvanje životne sredine, Koncept Inovacije, Razmena znanja kroz učenje i Preuzimanje odgovornosti za promene - ističe suosnivač i predsednik EIC TESLIANUM Mirjana Prljević.

Autor ste publikacije „Energetska efikasnost - višestruke koristi i primeri dobre prakse - priručnik za gradove”. Kome je namenjen?

- Želim da naglasim da me je duboka spoznaja činjenice da energetska efikasnost predstavlja jednu od najvažnijih pokretačkih snaga održivog

razvoja zemlje, inspirisala da definišemo, a zatim i realizujemo, projekat SCIENTIA - Small Cities Energy Efficient Teritorial Inovative Action. Energetska efikasnost predstavlja najveći energetske resurs Evropske unije, jedan od najisplativijih načina da unapredi bezbednost svog snabdevanja energijom i smanji emisija gasova staklene bašte i drugih zagađivača. Biti dobro upoznat sa pristupom višestrukih koristi energetske efikasnosti omogućava značajan iskorak svakom pojedincu, preduzeću, odnosno lokalnoj samoupravi da postavi svoj sistem održivog razvoja. Zato ih pozivam da pogledaju priručnik SCIENTIA, koji se besplatno može preuzeti na našem sajtu www.teslianium.com

Kako je to u Evropi, a kakva je situacija u našem regionu?

- Na osnovu podataka Evropske unije da za svako povećanje energetske efikasnosti od 1%, uvoz gasa opada za 2,6%, evropske vlade tretiraju energetske efikasnost kao glavni pokretač strateškog razvoja. To impresivno gorivo budućnosti stvoriti će različite poslovne mogućnosti za evropske kompanije, kao što su građevinske firme, proizvođači opreme koji koriste energente i gradovi. Na taj način, otvoriće se nova radna mesta u građevinarstvu, proizvodnji, istraživanjima i drugim industrijama koje ulažu u energetske efikasnost. Ali u stvarnosti, i u EU i kod nas u regionu, aktivnosti po pitanju energetske efikasnosti, u poređenju sa tokovima u sektoru obnovljive energije, ipak su na niskom nivou. Još puno toga treba uraditi...

Kakva je situacija u našoj zemlji po pitanju energetike i kažite nam nešto o vašoj strategiji?

- Evidentirano je zaostajanje Srbije u oblasti energetske efikasnosti, i mi

smo se baš zbog toga potrudili da ponudimo odlične primere kako su to neki drugi gradovi i njihove zemlje uspešno uradili. Cilj naših primera jeste da se podstaknu i svi relevantni subjekti u Srbiji i regionu, da prepoznaju probleme i promovišu efikasnije korišćenje resursa u sopstvenim sredinama kroz kreiranje i primenu politika (ekonomske, socijalne, energetske i obrazovne). S druge strane, iskustvo zemalja članica EU, naročito Nemačke, pokazuje da ako neko ima za cilj da ostvari značajno povećanje energetske efikasnosti, mora da ima podršku države, ali i inicijativu lokalne zajednice i kompanija koje su od suštinskog značaja. U novoj Strategiji za razvoj energetike, Vlada Srbije je rekla da će uzeti javni sektor kao glavni primer za ubrzanje sprovođenja mera energetske efikasnosti. Dve prioritete aktivnosti u strategiji su: Energetske modernizacije u zgradarstvu, i, uvođenje Sistema Energetskog Menadžmenta u javni sektor. Razlog za ovo je taj što je u Srbiji i regionu zapadnog Balkana energetska efikasnost orijentisana na potrošnju energije i nije je lako postići jer postoje različite zainteresovane strane. Njih bi trebalo ohrabriti da prihvate energetske efikasnost kao način poslovanja ili vođenja jednog grada, odnosno, kao način života. Ovo svakako zahteva i promenu načina razmišljanja.

Šta bi trebalo da se menja kada su naši zakoni u oblasti energetike u pitanju?

INFO REGIONALNA SARADNJA

- Na poziv saveza nevladinih organizacija Savez za podršku ekonomskog i socijalnog razvoja „Horizont 2024” iz Sarajeva imali smo prilike da predstavimo projekat SCIENTIA - Small Cities Energy Efficient Teritorial Inovative Action i kolegama u BiH. Reakcije su bile odlične i mislim da smo na pravom putu da putem LEEN metodologije unapredimo regionalnu saradnju koja je izuzetno značajna jer podiže ekonomske kapacitete obeju zemalja - poručuje Mirjana Prljević.

- Prvo želim da napomenem da gradovi Srbije imaju posebnu ulogu u realizaciji pomenute Strategije. U trenutku kada oni uvedu sistem energetske menadžmenta, definišu stanje, potencijale, programe i strategiju iz oblasti energetske efikasnosti, biće na pravom putu da postanu **energetski efikasni gradovi** (Energy efficient city). To strateški podrazumeva naredni razvojni korak ka uspostavljanju održivog grada (Sustainable city), sa krajnjim ciljem dostizanja razvoja grada kao **pametnog grada** (Smart city).

Zakonska regulativa je dobra, uvek se može unaprediti, ali činjenica je da imamo jedan od najboljih zakona koji definiše energetske efikasnost. Veći je izazov u zakonskom pod-instrumentariju koji taj zakon na nižim nivoima treba da sprovede. Mišljenja sam da nam je neophodno vratiti Agenciju za energetske efika-

„Za svako povećanje energetske efikasnosti od 1%, uvoz gasa opada za 2,6%, što evropske vlade tretiraju energetske efikasnost kao glavni pokretač strateškog razvoja...”

snost, jer i sa pravnog i sa strateškog aspekta, jedna takva agencija je više nego neophodna za pravilnu komunikaciju svih učesnika, odnosno nosilaca promena u ovoj oblasti.

Šta biste poručili našim čitaocima?

- Prvo, volela bih da budu svesni činjenice da su ukupna ulaganja u energetske efikasnost tokom 2011. godine procenjena na trista milijardi USD, što je jednako ukupnim investicijama u proizvodnju energije iz uglja, nafte i gasa. Makroekonomisti ocenjuju da je energetska efikasnost najpouzdaniji izvor energije kojim raspolažemo. S druge strane, projekcije IEA za 2035. godinu pokazuju da će dve trećine potencijala energetske efikasnosti ostati neiskorišćeno ukoliko se ne promene politike vlada širom sveta. U ime svega rečenog, poručujem građanima da treba da počnu od samih sebe, da budu svesni izazova današnjice, da izgrade racionalan odnos prema energiji i učine svoj život što aktivnijim, jer samo aktivan građanin čini aktivno društvo. ■